

ARA TU ELS LLUMS DE NEÓ DE MEMPHIS VISTOS PER ALBERT OM

38

NOAM CHOMSKY

catedràtic emèrit de lingüística, MIT

Contra el que diu la versió dels EUA, fa deu anys l'Iran ja buscava un acord sobre els seus programes nuclears

37

PERE SALAS

historiador

Falta recordar que els feixistes de veritat no perdien el temps amb votacions i debats parlamentaris?

CORRUPCIÓ

INFORME

Què fan els països que lluiten millor contra les males pràctiques en la gestió pública

P 14-15

Unes mil famílies depenen de la recollida d'aliments

Setze entitats de Palma reparteixen menjar amb un programa d'ajuda municipal

ENRIQUE CALVO

P 29

ENTREVISTA A
MIQUEL PUIG
ECONOMISTA

“També als hotelers els ha d'interessar un turisme diferent”

P 08

TIL, tota la pressió sobre els directors

Educació vol que signin els horaris per fer-los-en responsables directes

RECOLLIDA D'ALIMENTS

La lluita ciutadana contra

L'Associació de Veïns de Canamunt és una de les setze entitats que reparteixen menjar a un miler de famílies amb un programa de Cort

Un miler de famílies de Palma reben menjar a través del programa municipal Aliments en Xarxa. Cada setmana en reparteixen setze entitats de Ciutat incloent-hi l'Associació de Veïns de Canamunt.

ENRIC BORRÀS

PALMA. Una dotzena de parelles grans assaja balls de saló a càmera lenta al segon pis del Centre Social Flassaders mentre, a l'altra banda del vidre, s'acumula una coa de 36 famílies amb infants, parelles i persones soles que duen carros de comprar, capses de cartró i bosses buides. És dijous, gairebé són les sis de l'horabaixa i esperen la ració quinzenal o mensual de menjar que els lliuren els voluntaris de l'Associació de Veïns de Canamunt.

A la coa, s'hi respira resignació somorta, acompanyada de silenci incòmode que només rompen els jocs dels més petits. No tothom ve amb els fills però n'hi ha que, com Enriqueta Toledo –amb poc més de trenta anys i mare fadrina d'un nin i d'una nina– no tenen amb qui deixar-los. De les famílies que tenen tanda avui, 22 tenen fills: sis dels nins tenen manco de dos anys i 32 més són d'entre dos i catorze anys. Quan surten de Flassaders, la majoria ho fan més alleujats: només són algú més amb bosses de la compra.

Toledo actua amb timidesa, tot just és el tercer pic que ve a cercar menjar –té permís municipal per fer-ho una vegada al mes–, però la donació l'ajuda perquè tan sols treballa cinc hores al dia netejant cases, en treu 450 euros al mes i ja en paga 250 de lloguer. Amb la resta no arriba per a tot. S'endú, com els altres, macarrons, salsa de tomàtiga, formatge, ciurons, lleties, sucre, galetes, tonyina, fruita en almívar, mongeta tendra en conserva, arròs, oli i sis brics de llet. Les quantitats varien segons la mida de cada família, però els productes són els mateixos per a tothom, encara que canviïn cada pic que hi van. La majoria els duu Cort a cada una de les setze entitats que participen com a distribuïdores del programa d'Aliments en Xarxa, però l'associació els completa amb aportacions dels veïns.

A la coa hi ha gent de tota mena: des d'un mecànic que va haver de deixar de treballar a causa d'un ictus que va patir l'any 2008 –Carlos García– i que espera el torn tot sol; fins a dues germanes, els seus tres fills i la mare de totes dues. Una de les germanes –que prefereix no dir el nom– explica que fa tretze anys que viu a Mallorca, des que hi va ar-

Mancança
L'associació
fa temps que
demana local.
Amb més
espai, podria
ajudar més

ribar de l'Equador, i que fins fa pocs anys se sostenien fent feina per a empreses de neteja fins que els retallaren tantes hores i sou que ja no els sortia a compte. Ara fan algunes hores cuidant nadons: apleguen uns 1.000 euros al mes i n'han de pagar 600 de lloguer.

Una de les últimes de la coa és Blanca Calvo, mallorquina i d'una trentena d'anys, que ve a cercar menjar per a ella i el seu company. Cap dels dos no té feina. Ell és llanterner i electricista –fa un any que no treballa– i ella feia d'auxiliar tècnica educativa. Interina, cada any treballava nou mesos i la tornaven a agafar al setembre. Però aquest setembre li varen dir que enguany no faria feina. També són artistes de circ i de tant en tant fan alguna actuació, però no hi arriben. A més del menjar que aconsegueixen a Flassaders, tots dos “reciclen” –demanen aliments sobrats a les botigues dels mercats–. Havien provat de cercar menjar en bon estat del que tiren per petites tares els grans supermercats dels afores de Ciutat, però ja no ho fan: “T'hi jugues una gani-vetada per aconseguir una barra de pa mig podrida –diu–. Hi ha màfies que controlen els contenidors”.

Els aliments de l'Ajuntament provenen del Fons Espanyol de Ga-

rantia Agrària (FEGA) del Ministeri d'Agricultura. Els n'arriben quatre trameses l'any, la darrera, la del novembre, de 88.440 quilograms, que es distribueixen setmanalment entre les setze entitats del programa d'Aliments en Xarxa que, al seu torn, lliuren lots a un miler de nuclis familiars. L'Associació de Veïns de Canamunt n'atén més d'un centenar. El tècnic municipal que coordina el repartiment, Jaume Payeras, afirma que no deixen ningú que ho demana sense aliments. Els serveis socials són els qui ordenen qui i quan té el dret de recollir els lots.

Cap nin sense berenar

Toledo, per rebre el menjar –com tots els altres–, mostra un document acreditatiu de l'Ajuntament i signa abans de partir. Però quan ho ha fet no se'n va directament: com que té dos nins, passa per una oficina municipal que fa servir l'Associació de Veïns, davant de Flassaders, per un programa propi anomenat 'Cap nin sense esmorzar'. Li lliuren més llet –prou per garantir-ne mig litre per nin al dia– que els dona l'ONG Mediterrània, i productes com galetes, cacau i cereals que ha aplegat l'entitat.

En aquesta oficina, els membres de l'associació hi guarden devers

UN LLIURAMENT SISTEMATITZAT

Cada setmana –normalment els divendres– mitja dotzena de voluntaris de Canamunt preparen els lots de menjar a partir de les cinc de l'horabaixa. Omplen tot el local de capses i les lliuren a partir de les sis; les famílies hi entren de dues en dues. ENRIQUE CALVO

a la pobresa

1.500 litres de llet, a més del menjar per als infants, que no els caben al local compartit. L'Ajuntament, fins ara, els la deixava fer servir, però la coordinadora del programa de recollida d'aliments de l'entitat, Carme Ruiz, explica que els ha dit que tenen una setmana per partir-ne. "No sabem què farem amb la llet i el menjar", admet. Dimarts es reuniran per parlar-ne. A Flassaders just poden utilitzar el local compartit –d'uns quaranta metres quadrats– un pic a la setmana i no els basta "de cap de les maneres", assegura Ruiz. L'Associació de Veïns fa temps que reclama un local propi a Cort, però fins ara just ha rebut negatives, tot i que al darrer ple municipal l'assumpte quedà damunt la taula i encara tenen esperances.

"Amb els voluntaris que tenim podríem repartir menjar per fins a 50 famílies per setmana", afirma l'exregidora de MÉS Marisol Fernández, una de les voluntàries de l'associació, "però no tenim prou espai". Tenen capses amb lots de menjar per tot el local: a la taula, a les prestatgeries i damunt de cadires. Avui hi col·laboren mitja dotzena de veïns que fan feina frenèticament des de les cinc de l'horabaixa, incloent-ne un que també és receptor de menjar amb la seva família: Frank Kumi, de 19 anys. En fa dos que arribà a l'Estat des de Ghana i ara estudia Secundària al Politècnic. "Estic content d'ajudar, a mi també m'ajuden", diu. Només se salta el repartiment si té massa deures. ■

Campanyes

Algunes empreses també col·laboren en la recollida de menjar

La Fundació de l'Associació d'Industrials de Mallorca (Asima) anunciava tot just ahir que llançava una campanya de recollida d'aliments en què pretén implicar 1.400 empreses dels polígons industrials. Dimecres Endesa anunciava una campanya semblant, en el marc del Pla de responsabilitat corporativa de l'empresa i en col·laboració amb Càritas, per aplegar menjar entre els seus treballadors. Eroski, per la seva banda, va signar el mes passat un conveni amb l'Institut Mallorquí d'Afers Socials del Consell de Mallorca per aprofitar i repartir entre els més necessitats els productes d'alimentació frescos o de guardar "que hagin sobrepassat el límit de venda establert pel Grup Eroski, però que continuen sent aptes per al consum". Altres conegudes cadenes com Mercadona i El Corte Inglés col·laboren amb el Banc d'Aliments o tenen els seus propis programes de recollida de menjar. Moltes d'aquestes campanyes sovintegen més que mai ara que s'acosta Nadal i també serveixen a les companyies per oferir i demostrar una cara més amable als seus clients.

L'economia no millora per als qui no els basta per menjar

La demanda d'aliments no ha aturat de créixer

Les sol·licituds per aconseguir menjar per part dels més necessitats no han deixat de créixer, tot i els anuncis de millora d'alguns indicadors macroeconòmics. Encara manquen aliments per a molts.

E. B.

PALMA. Segons el Govern, alguns indicadors macroeconòmics indiquen una millora, però això, al carrer, no es nota. Al contrari, la situació no ha aturat d'empitjorar. La demanda d'aliments per part de ciutadans que no tenen prou doblers ha augmentat el 2013, a Palma, un 5% respecte de l'any anterior, segons el tècnic municipal Jaume Payeras. I de moment no s'ha notat cap davallada. Per alguns, aquesta xifra fins i tot és molt optimista. Eusebio Jaume, secretari de la Fundació Banc d'Aliments –que reparteix a tot Mallorca–, calcula que des que va començar la crisi la demanda de menjar ha crescut entre un 30% i un 40% cada any. El responsable de comunicació de Càritas Mallorca, Llorenç Riera, també afirma que les sol·licituds continuen creixent, tot i que no s'atreveix a dir en quin percentatge.

"De totes maneres això dels aliments s'ha sobredimensionat, com si n'hi hagués prou de repartir menjar per a les necessitats de molta gent", diu Riera, que ho veu amb preocupació. Recorda que hi ha molts altres problemes, com el de l'habitatge, que també intenten afrontar. Tot i amb això, les entitats no confien que l'economia millori per arreglar el problema, al contrari, reforcen la xarxa per repartir.

Nous centres de distribució

Càritas, sense anar més lluny, té previst obrir a principi d'any dos centres de distribució on els qui ho

Reforç
Les entitats que recullen i reparteixen menjar reforcen les seves eines

Buit
La societat civil assumeix una tasca que hauria de complir l'administració

necessitin puguin demanar i endur-se, sota supervisió, allò que els cal, no paquets iguals per a tothom. Cerquen un local a la zona de Son Gotleu, el Rafal i la Soledat i ja en tenen un altre a la Vileta. L'Ajuntament hi havia de participar, però Riera explica que Cort té un altre projecte en marxa per donar targetes als necessitats amb les quals podrien aconseguir una sèrie de productes en alguns supermercats.

Payeras, per la seva banda, assegura que el programa Aliments en Xarxa ha disposat enguany de 135.000 euros –prop d'un 50% més que no el 2012–, dels quals es paga també el transport fins als punts de distribució.

El Banc d'Aliments, al seu torn, just el mes passat va tancar una gran operació de recollida de menjar i en va acumular devers 120.000 quilograms. També rep aliments del Fons Espanyol de Garantia Agrària, de cadenes de supermercats o de productors com una empresa de Sa Pobla, que els acaba de fer arribar més de mil quilograms de patates. Però ells no reparteixen directament: més d'una cinquantena d'entitats de tot Mallorca els en vénen a cercar periòdicament. D'altres entitats, com Mallorca Sense Fam, també asseguren que reparteixen uns 1.300 quilos d'aliments cada setmana entre la seva pròpia xarxa.

Tant Jaume com Riera i la coordinadora del repartiment d'Aliments de l'Associació de Veïns de Canamunt, Carme Ruiz, són conscients que assumeixen una tasca social que hauria de correspondre a les administracions públiques, però no per això deixaran d'atendre-la. Sense les entitats que omplen el buit que deixen el Govern, els consells insulars i els ajuntaments en aquest camp, les desigualtats serien encara més evidents. ■

Sant Rescat, el patró profà de l'Associació de Veïns de Canamunt, vetlla l'oficina on l'entitat guarda uns 1.500 litres de llet i que haurà d'abandonar aquesta setmana. E. CALVO